

STUDY ON SAFE AND
SECURE PARKING
PLACES FOR TRUCKS
MOVE/C1/2017-500

CERTH
CENTRE FOR
RESEARCH & TECHNOLOGY
HELLAS

This study is funded by the European Commission. The sole responsibility of this publication lies with the author. The European Union is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.

SAUGIŲ IR APSAUGOTŲ SUNKVEŽIMIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELIŲ VALDYTOJŲ IR NAUDOTOJŲ VADOVAS

Sutrumpinta versija

ĮVADAS

Henrik Hololei

Europos Komisijos mobilumo ir transporto
generalinio direktorato vadovas

Saugios ir apsaugotos transporto priemonių stovėjimo aikštelės būtinos siekiant pagerinti vairuotojų poilsio sąlygas. Greta apsaugos priemonių jose turėtų būti teikiamos tokios svarbiausios paslaugos ir standartiniai patogumai, kaip dušai ir tualetai, prausyklos, internetas bei galimybė įsigyti maisto ir gėrimų. Vairuotojai tokiose aikštelėse galės geriau pailsėti, taigi pagerės jų darbo sąlygos ir kelių eismo saugumas. Geresnė apsauga sumažins krovinių vagysčių skaičių ir padės spręsti vis dažnesnę sunkvežimiuose neteisėtai važiuojančių asmenų problemą. Komisija saugias ir apsaugotas automobilių stovėjimo aikšteles finansuoja pagal Europos infrastruktūros tinklų priemonę. Taigi nusprendėme parengti vadovą, kuriame, atsižvelgiant į vairuotojų ir visos ūkio šakos atstovų pageidavimus, viešojo ir privačiojo sektoriaus atstovams – projektų vykdytojams būtų pateikta informacija ir rekomendacijos dėl saugių ir apsaugotų aikštelių.

KAIP SKAITYTI ŠĮ VADOVĄ?

Šis vadovas padės jums suprasti saugių ir apsaugotų sunkvežimių stovėjimo aikštelių sąvoką.

Parengti sutrumpintas ir išsamus jo variantai. Sutrumpintame variante pateikta apžvalga, o išsamiam variante išdėstyta informacija specialistams, kurie rūpinasi saugių ir apsaugotų sunkvežimių stovėjimo aikštelių įrengimu ir naudojimu.

KODĖL BŪTINA UŽTIKRINTI SUNKVEŽIMIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELIŲ SAUGUMĄ?

Pervežamo turto saugumas ir saugumas keliuose yra svarbiausi logistikos ir transporto sektoriaus, kuriame dirba 10 mln. žmonių ir kuris sudaro 5 proc. Europos BVP, uždaviniai. Saugių ir apsaugotų sunkvežimių stovėjimo aikštelių taip pat reikia siekiant spręsti dažnėjančias krovinių vagysčių, sunkvežimiuose pasislėpusių asmenų ir vairuotojų užpuolimų problemas. Be to, tokiose aikštelėse sunkvežimių vairuotojai gali saugiai ir kokybiškai pailsėti. Taigi saugioms ir apsaugotoms sunkvežimių stovėjimo aikštelėms tenka labai svarbus vaidmuo užtikrinant šios ūkio šakos saugumą.

KAM SKIRTAS ŠIS VADOVAS

SUNKVEŽIMIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELIŲ SAVININKAMS IR VYSTYTOJAMS

UŽ SUNKVEŽIMIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELES ATSAKINGOMS VALDŽIOS INSTITUCIJOMS

TRANSPORTO, LAIVYBOS IR DRAUDIMO ĮMONĖMS

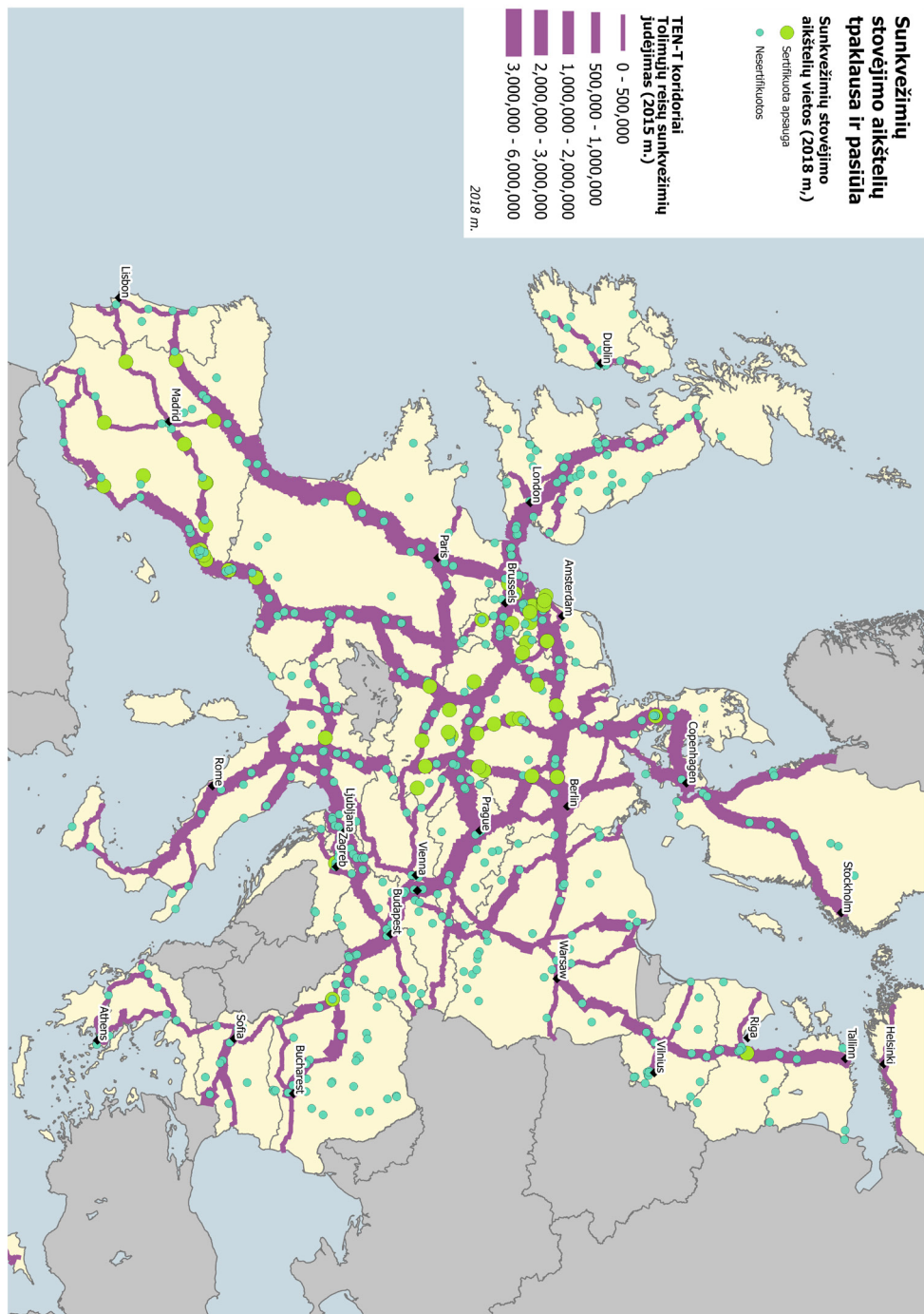

SUNKVEŽIMIŲ VAIRUOTOJŲ ORGANIZACIJOMS

KUR REIKIA SAUGIŲ IR APSAUGOTŲ SUNKVEŽIMIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELIŲ?

Tyrimo svetainėje pateiktoje ataskaitoje-žemėlapyje atskleidžiamas saugių ir apsaugotų sunkvežimių stovėjimo aikštelių poreikis Europos Sąjungoje.

Šis žemėlapis iliustruoja trūkstamų saugių ir apsaugotų sunkvežimių stovėjimo aikštelių ES tyrimo rezultatus.

KAIP VERTINAMOS SAUGIOS IR APSAUGOTOS SUNKVEŽIMIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELĖS?

- **PLATININIS**
APSAUGOS LYGIS
- **AUKSINIS**
APSAUGOS LYGIS
- **SIDABRINIS**
APSAUGOS LYGIS
- **BRONZINIS**
APSAUGOS LYGIS

Europos saugių ir apsaugotų sunkvežimių stovėjimo aikštelių standartą sudaro 4 apsaugos lygiai. Aukštesnis lygis papildo ankstesnį. Nurodoma, ar stovėjimo aikštelės apsaugos lygis yra bronzinis, sidabrinis, auksinis ar platininis.

Tam, kad būtų patvirtintas kiekvienas apsaugos lygis, aikštelėje turi būti užtikrintas bendras svarbiausių paslaugų rinkinys.

Saugumą ir teikiamas paslaugas tikrina akredituotos nepriklausomos trečiosios šalies audito įstaigos – tai leidžia transporto sektoriui pasitikėti šiuo vertinimu.

Saugumas vertinamas vertinant saugumo ypatybes ir priemones ties stovėjimo aikštelės perimetru, pačioje aikštelėje, taip pat įvažiavimą bei išvažiavimą ir judėjimą aikštelėje prižiūrinčius darbuotojus ir valdymo procedūras.

Bet kokios ES arba nacionalinių teisės aktų nuostatos yra viršesnės už šio standarto kriterijus. Jeigu bet kuris šio standarto kriterijus minėtame kontekste taptų negaliojančiu, turės būti taikomas toks kriterijus, kuris geriausiai leis pasiekti negaliojančio kriterijaus tikslus.

	BRONZINIS LYGIS	SIDABRINIS PAPILDO BRONŽINĮ	AUKSINIS PAPILDO SIDABRINĮ	PLATININIS PAPILDO AUKSINĮ
PERIMETRAS	<ul style="list-style-type: none"> ■ Matomos atgrasančios priemonės, leidžiančios atpažinti saugią stovėjimo aikštelę ■ 15 liuksų apšvietimas ■ Nupjauti ar nukarpyti augalai, geras matomumas 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Fiziniai veiksniai, atgrasantys norinčius neteisėtai pateikti asmenis (pavyzdžiui, griovys, akmenys, tvora) arba nuolatinis stebėjimas vaizdo kameromis ir vaizdo įrašymas, kurį atlieka kvalifikuoti darbuotojai ■ 20 liuksų apšvietimas 	<ul style="list-style-type: none"> ■ > 1,8 m aukščio fizinė kliūtis ■ 25 liuksų apšvietimas ■ Stebėjimas vaizdo kameromis (CCTV) aplink visą perimetrą ■ Nuo netyčinio kliūčių pažeidimo apsaugančios priemonės ■ Tuščia 1 m zona tarp kliūties ir stovėjimo aikštelės 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Fizinę kliūtį papildančios priemonės, neleidžiančios perlipti
STOVĖJIMO AIKŠTELĖ	<ul style="list-style-type: none"> ■ Leidžiama įvažiuoti tik kroviniams automobiliams ir leidimus turinčioms transporto priemonėms – tai nurodo ženklai ■ Fizinis arba nuotolinis stebėjimas vaizdo kameromis / patikrinimas bent kartą per 24 val. ■ Juostos turi būti apšviestos bent 15 liuksų ■ Nupjauti ar nukarpyti augalai, geras matomumas 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Fizinis arba nuotolinis stebėjimas vaizdo kameromis / patikrinimas bent du kartus per 24 val. (vienas dieną, vienas naktį) ■ Jeigu įrengti pėsčiųjų takai, jie turi būti apšviesti bent 15 liuksų 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Su aikštelėje arba nuotoliniu būdu dirbančiais darbuotojais galima susisiekti visą parą be poilsio dienų ■ Pažymėtos eismo juostos ir pėsčiųjų takai 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Aikštelę prižiūri žmogus arba ji stebima vaizdo kameromis visą parą be poilsio dienų
IVAŽIAVIMAS / IŠVAŽIAVIMAS	<ul style="list-style-type: none"> ■ 25 liuksų apšvietimas ■ Stebėjimas vaizdo kameromis (CCTV, gera vaizdo kokybė) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kliūtys ■ Stebėjimas vaizdo kameromis (įvažiuojančių transporto priemonių vaizdo įrašai) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kliūtys su apsauga nuo pralindimo arba perlipimo ■ Apsauga nuo įsibrovimo / įsibrovusių asmenų aptikimas, pavyzdžiui, turniketas pėstiesiems ■ Valstybinio numerio atpažinimas 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Turi būti įtaisyti vartai ■ Valstybinis numeris turi atitikti nurodytąjį leidimą ■ Tikruoju laiku stebimas išvažiavimas ir įvažiavimas, taip pat pėsčiųjų įėjimas ir išėjimas ■ Jeigu yra vartai, jie turi būti pajėgūs atlaikyti išpuolį iš išorės (uždaryti)

	BRONZINIS LYGIS	SIDABRINIS PAPILDO BRONZINĮ	AUKSINIS PAPILDO SIDABRINĮ	PLATININIS PAPILDO AUKSINĮ
DARBUOTOJAMS TAIKOMA TVARKA	<ul style="list-style-type: none"> ■ Sustabdyti leidimo neturinčias transporto priemones, kad jos negalėtų išvažiuoti, arba ■ pašalinti leidimo neturinčias transporto priemones iš aikštelės, jei tai teisiškai leidžiama ■ Turėti patvirtintą Rizikos vertinimo planą 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Akredituotų mokymų paslaugų teikėjo parengti darbuotojai turi visą parą ir be poilsio dienų būti aikštelėje arba valdymo centre ■ Turi būti oficialiai paskirtas asmuo, atsakingas už darbuotojų veiksmus įvykus incidentams ■ Darbuotojai kartą per metus turi dalyvauti incidentų prevencijos mokymuose, patvirtinant tai dokumentais ■ Turi būti įmanoma informuoti darbuotojus ir policiją apie incidentus ir nusikaltimus 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Visi saugos darbuotojai turi būti atestuoti kaip tinkami apsaugai pagal nacionalinius arba Europos teisės aktus ■ Už darbuotojų procedūras oficialiai atsakingas asmuo parengia atitikties patikrinimų, ryšių palaikymo, pakartotinos atestacijos tvarkaraščius ■ Turi būti naudojamas techninis naudotojo vadovas ■ Atsako į pavojaus signalus tvarka ■ Stovėjimo aikštelės valdymo sistema turi būti tinkama DATEX II duomenims perduoti ■ Turi būti parengtas verslo tęstinumo planas 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Visi nuotoliniu būdu dirbantys darbuotojai taip pat turi būti išmokyti arba atestuoti ■ Darbuotojai turi turėti asmenines ryšio sistemas ■ Saugos mokymų objekte vadovas ■ Priemonės, kurių reikia imtis sutrikus energijos tiekimui ■ Kartą per metus atliekamas vietinės rizikos vertinimas ■ Galimas išankstinis užsakymas. Jeigu išankstinio užsakymo paslauga siūloma per programėlę arba panašias sistemas, duomenys turi būti perduodami tikruoju laiku.

■ PASLAUGŲ LYGIS (PRIVALOMAS)

Siekiant gauti bet kurio iš pirmiau minėtų keturių saugumo lygių audito sertifikatą, turi būti įvykdyti privalomieji paslaugų lygio reikalavimai.

- Įrengti ir veikiančios tualetai vyrams ir moterims
- Įrengti ir veikiančios dušai vyrams ir moterims
- Tualetai reguliariai valomi ir tikrinami (*sudarytas valymo tvarkaraštis*)
- Prausyklos reguliariai valomos ir tikrinamos (*sudarytas valymo tvarkaraštis*)
- Įrengti ir veikia vandens čiaupai
- Aikštelėje yra šiukšlių dėžių
- Aiškūs ženklai, skatinantys saugų eismą stovėjimo aikštelėje
- Stovėjimo aikštelėje aiškiai parodyta, kur kreiptis avarijos ar nelaimės atveju
- Galimybė visą parą ir be poilsio dienų įsigyti užkandžių ir gėrimų
- Prieinamas interneto ryšys
- Galimybė asmeninėms reikmėms prisijungti prie elektros tinklo

■ PASLAUGŲ LYGIS (NEPRIVALOMAS)

Siekiant užtikrinti patikimą informaciją apie stovėjimo aikštelę, gali būti tikrinamos ir toliau apibūdintos neprivalomos paslaugos, kurios neturi įtakos nustatant stovėjimo aikštelės apsaugos lygį.

- Netoli aikštelės visą parą be poilsio dienų veikiantis restoranas
- Priimami arba nepriimami pavojingi kroviniai
- Atskiros stovėjimo vietos pavojingus krovinius vežančioms transporto priemonėms
- Galima prijungti elektros energiją sunkvežimiams aušinti
- Šalyse, kurioms būdingos atitinkamos oro sąlygos – įranga sniegui ir ledui pašalinti nuo sunkvežimio
- Galimybė įsigyti tualetų reikmenų
- Galimybė netoli aikštelės įsigyti svarbiausių darbo priemonių
- Galima skubi techninė pagalba (*pavyzdžiui, netoliese teikiamos remonto paslaugos*)
- Aikštelėje arba šalia jos veikianti skalbykla
- Galimybė žmonėms pasislėpti nuo lietaus ir saulės
- Vairuotojų poilsio patalpos
- Aikštelėje arba šalia jos veikianti sunkvežimių plovykla
- Iškylos stalai
- Netoliese veikiančios parduotuvės
- Netoliese veikiantis užkandžių baras, kuriame siūlomai nesudėtingi patiekalai
- Aikštelėje arba šalia jos veikianti degalinė
- Pardavimo automatai
- Aikštelėje arba šalia jos veikianti atsarginių dalių parduotuvė
- Galimybė įsigyti specialaus dietinio maisto
- Sunkvežimių stovėjimo aikštelės dydis (*vietų skaičius*)
- Netoliese teikiama medicininė pagalba
- Aikštelėje arba šalia jos veikiantis viešbutis
- Netoliese esanti vaistinė
- Netoliese esanti policijos nuovada
- Automatai, kuriuose galima sumokėti rinkliavą

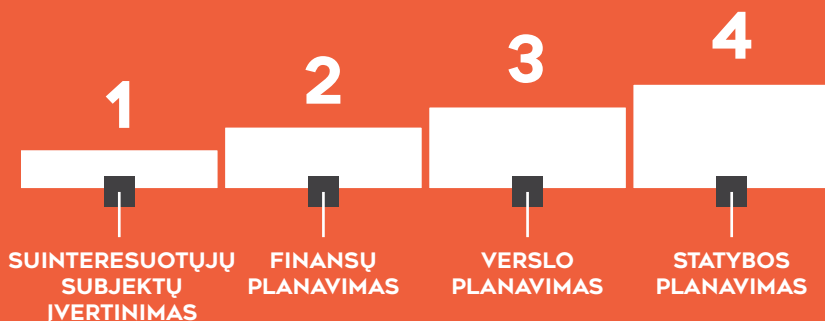
Išsamūs standarto techniniai duomenys ir audito rekomendacijos pateikiami **tyrimo interneto svetainėje**.

Auditas apima toliau apibūdintus elementus.

SAUGIŲ IR APSAUGOTŲ SUNKVEŽIMIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELIŲ VALDYTOJAI TURI NUOSEKIAI ATLIKTI TOLIAU APIBŪDINTUS VEIKSMUS.

Saugių ir apsaugotų sunkvežimių stovėjimo aikštelių valdytojai turi nuosekliai atlikti toliau apibūdintus veiksmus.

Turi būti įtraukti toliau apibūdinti suinteresuotieji subjektai.

PLANAVIMAS IR STATYBA	FINANSAVIMAS	VERSLO VYSTYMAS
Architektai Kelių inžinieriai Tinklų planuotojai Statybos įmonės Technologijų tiekėjai Teisiniai patarėjai Savivaldybių institucijos Regioninės valdžios institucijos Nacionalinės valdžios institucijos	Privatus finansavimas Investuotojai į akcinį kapitalą Viešosios valdžios institucijos Viešojo ir privačiojo sektorius partnerystės Pagalbinės įmonės Koncesijų turėtojai	Verslo planavimo specialistai Finansų specialistai Rinkos tyrimų specialistai Ūkio šakos asociacijos

Prieš pradėdant statybos planavimą turi būti atlikti toliau apibūdinti tyrimai.

Tyrimo svetainėje pateikta verslo ir finansų planavimo priemonė, padėsianti rasti naudingos informacijos planuojant verslą ir finansus.

KAIP PASTATYTI SAUGIĄ IR APSAUGOTĄ TRANSPORTO PRIEMONIŲ STOVĖJIMŲ AIKŠTELE?

Išankstinio planavimo etape reikia atlikti toliau apibūdintus veiksmus.

Siekdamas užtikrinti veiksmingą visų statybos darbų priežiūrą, valdytojas turi sutelkti **pagrindinę komandą**, sudarytą iš architektų, infrastruktūros inžinierių, verslo vystytojų ir vieno projekto vadovo, kuris prižiūrėtų visą veiklą.

Praktinė patirtis liudija, jog itin svarbu iš anksto apsirūpinti reikiama aparatūra ir programine įranga, kad proceso dalyviai galėtų veiksmingai bendrauti tarpusavyje. Tai ypač svarbu kalbant apie įvažiavimo ir išvažiavimo kontrolės priemones, kameras, apšvietimo ir serverių sistemas. Taigi stovėjimo aikštelių valdytojas tiekėjams turėtų pateikti specifikacijas, skirtas užtikrinti tinkamą šių komponentų integravimą.

Esamų transporto priemonių stovėjimo aikštelių atnaujinimas skiriasi nuo naujų aikštelių statybos. Nors atnaujinimo darbai paprastai kainuoja mažiau negu stovėjimo aikštelės įrengimas neužstatytame sklype, projektavimo procesas yra sudėtingesnis dėl to, kad reikia atsižvelgti į esamą sklypo įrengimą, kuris neretai nebuvo pritaikytas galiojantiems saugumo reikalavimams.

Į statybos etapą gali būti įtraukti bent šie elementai:

Tyrimo interneto svetainėje pateiktas standartinis sklypas ir saugios ir apsaugotos sunkvežimių stovėjimo aikštelės statybos planavimo etapo pavyzdžiai.

KAIP SAUGIĄ IR APSAUGOTĄ TRANSPORTO PRIĖMONIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELĘ ĮTRAUKTI Į LOGISTIKOS GRANDINĘ?

Kalbant apie sunkvežimių stovėjimo aikštelių valdymą ir dvikryptį duomenų perdavimą tarp aikštelės, jos naudotojų ir valdžios institucijų, vis svarbesnis vaidmuo tenka IT infrastruktūrai, kuris apima:

**DUOMENŲ PERDAVIMĄ
VALDŽIOS INSTITUCIJOMS**

**DUOMENŲ PERDAVIMĄ UŽSAKYO
IR MOKĖJIMO PLATFORMOMS**

**INTEGRUOTUS DUOMENŲ MAINUS SU TOKIOMIS
STRUKTŪROMIS IR ELEKTRONINĖS INFORMACINĖS
SISTEMOMIS, KAIP IŠMANIEJI TACHOGRAFAI**

Saugių ir apsaugotų sunkvežimių stovėjimo aikštelių valdytojai privalo užtikrinti, kad stovėjimo aikštelėje rodoma informacija būtų pateikiama vienodai ir suderintai visoje Europos Sąjungoje bei apimtų atpažįstamus ženklus ir vaizdinį tapatumą.

Rekomendacijos dėl saugių ir apsaugotų sunkvežimių stovėjimo aikštelių API pateiktos tyrimo **interneto svetainėje**. Ši informacija gali būti vertingas pagrindas saugių ir apsaugotų sunkvežimių stovėjimo aikštelių IT platformų, kuriose sujungiamos skirtingos IT ir mobiliosios programėlės, kūrėjams.

UŽSAKYMAS IR REZERVAVIMAS

Galimi vietos aikštelėje rezervavimo būdai:

- ✓ **REZERVAVIMAS TELEFONU**
- ✓ **REZERVAVIMAS, UŽPILDŽIUS INTERNETINĘ FORMĄ**
- ✓ **REZERVAVIMAS, NAUDOJANT TRANSPORTO PRIEMONĖJE INTEGRUOTAS ARBA IŠSIUNTIMO SISTEMAS (TIKRUOJU LAIKU)**
- ✓ **REZERVAVIMAS INTERNETINĖSE REZERVAVIMO PLATFORMOSE (TIKRUOJU LAIKU)**
- ✓ **REZERVAVIMAS PAGAL PAGRINDINES SUTARTIS SU STOVĖJIMO AIKŠTELĖMIS**
- ✓ **REZERVAVIMAS NAUDOJANT MOBILIAŠIAS PROGRAMĖLES (TIKRUOJU LAIKU)**

Galimi vietos aikštelėje apmokėjimo būdai:

- **MOKĖJIMAS INTERNETU KREDITO KORTELE ARBA INTERNETINIAIS BANKO PERVEDIMAIS (UŽ NAUDOJIMĄSI);**
- **MOKĖJIMAS KREDITO KORTELE NAUDOJANTIS MOBILIAJĄ PROGRAMĖLE ARBA INTERNETINIAIS BANKO PERVEDIMAIS (UŽ NAUDOJIMĄSI);**
- **PASITELKIANT INTEGRUOTAS SISTEMAS, PAVYZDŽIUI, RINKLIAVŲ MOKĖJIMO SISTEMAS (UŽ NAUDOJIMĄSI);**
- **NAUDOJANTIS PRENUMERATOS MODELIU (UŽ NAUDOJIMĄSI, PASTOVI SUMA ARBA ŠIŲ METODŲ DERINYS);**
- **KRYŽMINIO PARDAVIMO GALIMYBĖS (PAVYZDŽIUI, MAŽESNIS MOKESTIS ĮSIGYJANT DEĞALŲ);**
- **MOKĖJIMAS GRYNAISIAIS AIKŠTELĖJE.**

Rinkoje jau pradeda atsirasti mobiliosios programėlės, leidžiančios naudotojams užsisakyti stovėjimo vietas. 2018 m. svarbiausios tokios programėlės buvo „Snap Account“, „Truck Parking Europe“, „Reststop“, „Kopilot“ ir „Secure Truck Parking“.

KUR GALĖČIAU RASTI SĖKMINGAI VEIKIANČIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELIŲ PAVYZDŽIŲ?

Tyrimo interneto svetainė rasite skirtinguose Europos Sąjungos regionuose veikiančių saugių ir apsaugotų sunkvežimių stovėjimo aikštelių gerosios praktikos pavyzdžių.

Saugių ir apsaugotų sunkvežimių stovėjimo aikštelių valdytojų ir naudotojų vadovas

PAPILDOMA LITERATŪRA

Tyrimo interneto svetainėje rasite daug naudingos informacijos apie saugias ir apsaugotas sunkvežimių stovėjimo aikšteles, įskaitant šias ataskaitas:

**STUDY ON SAFE AND
SECURE PARKING
PLACES FOR TRUCKS**
MOVE/C1/2017-500

sstpa.eu-study.eu
LinkedIn
SafeSecureTP@panteia.nl